

Folketingets Kulturdvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

30. januar 2012

Folketingets Kulturdvalg har den 9. januar 2012, efter ønske fra Michael Aastrup Jensen (V), stillet mig følgende spørgsmål, nr. 39 (Alm. del), som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål:

Vil ministeren redegøre for, hvor mange nyudlån de enkelte forsknings- og specialbiblioteker har haft (eksklusiv fornyelser), og hvad deres omkostninger har været pr. nyudlån de sidste 3 år?

Svar:

Jeg skal bemærke, at jeg i besvarelsen af KUU-spørgsmål 39 har inddraget de samme biblioteker på Kulturministeriets område som i besvarelsen af KUU-spørgsmål 38.

Udlånstallene for 2011 er endnu ikke indberettet, hvorfor det nedenstående skema indeholder udlånstal for de seneste tre tilgængelige år, dvs. 2008, 2009 og 2010. Betegnelsen direkte lån dækker over udlån eksklusive fornyelser. Download fra elektroniske ressourcer er inkluderet, fordi elektroniske udgaver af bøger og artikler på mange områder har erstattet de trykte udgaver.

	2008		2009		2010	
	Direkte lån	Elektroniske udlån/download	Direkte lån	Elektroniske udlån/download	Direkte lån	Elektroniske udlån/download
Arbejdermuseet og Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv	6.483	11.075	5.639	102.112	9.136	109.251
Danmarks Kunstbibliotek	42.530	219	40.347	1.248	38.513	1.308
Det Kongelige Bibliotek: Nationalbibliotek og Københavns Universitetsbibliotek	661.335	5.160.984	611.588	5.637.112	573.457	6.038.211
KVINFO. Center for Information om Kvinde- og Kønsforskning	6.710	0	7.916	0	3.906	0
Nota - Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder	863.658	0	1.023.312	0	1.117.699	0
Statsbiblioteket	737.953	2.015.383	775.897	4.910.477	710.777	9.907.767

Note: Hvor der er angivet 0 udlån, kan det enten betyde intet udlån, eller at tallet ikke er indberettet

Forsknings- og specialbiblioteker har i takt med den digitale udvikling fået nye opgaver som eksempelvis forskningsregistrering, publicering, direkte forskersupport og understøttelse af e-læring. Den øgede bredde i bibliotekernes aktiviteter betyder, at det ville være misvisende at beregne omkostning per udlån som den samlede driftsbevilling divideret med det samlede udlån. Det indebærer desuden, at omkostningen per udlån ikke kan stå alene som udtryk for bibliotekets aktiviteter.

Der opgøres ikke ensartet statistik for omkostningerne per udlån. Der er dog indhentet tal fra de biblioteker, der opgør dette nøgletal til egen brug. Udregningerne er foretaget på forskelligt grundlag og kan derfor ikke sammenlignes på tværs af institutionerne. Eksempelvis kan det bemærkes, at Statsbiblioteket ikke har inkluderet downloads og streams i sin beregningsmodel, imens Det Kongelige Bibliotek inkluderer downloads. Det må ligeledes bemærkes, at der er stor forskel på forholdene omkring og kravene til de enkelte institutioners betjeningssteder og betjeningsmodeller.

Arbejdermuseets Bibliotek og Arkiv og Danmarks Kunstbibliotek har oplyst, at man ikke udregner omkostninger per udlån, hvorfor det ikke har været muligt at indhente disse.

Det Kongelige Bibliotek har udregnet dets omkostninger i kr. per udlån til følgende for de seneste tre tilgængelige år.

2010: 3,6 kr. per udlån

2009: 4,9 kr. per udlån

2008: 4,5 kr. per udlån

Udlån inkluderer for Det Kongelige Biblioteks vedkommende fysiske udlån samt downloads. Fornyerelser er ikke medtaget i udregningen.

Kvinfo opererer med to forskellige slags udregninger af omkostninger per udlån, en udregning eksklusive materialeomkostninger og andre indirekte omkostninger ved udlån og en udregning inklusive disse. Af hensyn svarets omfang er kun den første omkostningsberegning medtaget i svaret, idet ingen af de andre biblioteker har medtaget alle indirekte omkostninger.

Kvinfo har oplyst følgende enhedsomkostningspris for de seneste tre år:

2011: 6,72 kr. per udlån (2011-taller er baseret på et estimat for kørselsudgifter)

2010: 6,60 kr. per udlån

2009: 8,05 kr. per udlån

Udlån er i Kvinfos udregning defineret som udlån af fysiske materialer og downloads.

Nota (tidligere Danmarks Blindbibliotek) har oplyst, at enhedsomkostningsprisen har været følgende for de seneste to år (Nota har ikke beregnet tal for 2008):

2010: 7,7 kr. per udlån

2009: 7,9 kr. per udlån

Udlån fra Nota foregår primært ved udsendelse af lydbøger på cd med posten til brugerne samt i stigende omfang ved download. Endvidere skal det oplyses, at brugerne ikke kan møde op og låne bøger, hvilket betyder, at omkostningsstrukturen er forskellig fra øvrige biblioteker.

Statsbiblioteket har udregnet deres omkostninger i kr. per udlån til følgende for de seneste tre tilgængelige år:

2010: 17,9 kr. per udlån

2009: 19,7 kr. per udlån

2008: 19,4 kr. per udlån

Beregningerne omfatter det samlede antal udlån af fysiske materialer. Derimod er digitale udlån og streams ikke medtaget i Statsbibliotekets beregning.

Uffe Elbæk